

Sažetak

Održivi razvoj Središnje Like

Prinosi analizi ljudskog i socijalnog kapitala

Ovaj rad prikazuje sociološko viđenje mogućnosti održivog razvoja subregije Središnje Like. Modernizacijski procesi koji su više mimoilazili negoli mijenjali cjelokupno područje Like za sobom su ostavili očuvan prirodni okoliš, bogate prirodne resurse. Takvo stanje prirodnog okoliša zadovoljava osnovni preduvjet za artikulaciju koncepta održivog razvoja. Međutim, održivi razvoj, da bi to uistinu bio, treba prilagoditi lokalnom stanovništvu, lokalnim zajednicama određenog područja. Upravo se zbog toga ovaj rad temelji na »križanju« koncepta održivog razvoja s konceptima socijalnog i ljudskog kapitala. Podlogu za kombiniranje ovih triju koncepta u stvaranju mogućnosti održivog razvoja Središnje Like čini modernizacija kao početni, temeljni proces.

Ljudski i socijalni kapital Središnje Like, zajedno s konceptom održivog razvoja istraženi su s pomoću kvalitativnog empirijskog istraživanja metodom intervjua u dva kruga. Subjekt istraživanja bili su lokalni razvojni socijalni akteri Središnje Like (predstavnicima ustanova lokalne uprave, ustanova za zaštitu prirode, lokalnih vlasti, medija, obrazovnih ustanova, poduzetnici, obrtnici, poljoprivrednici te predstavnici civilnog društva), bez obzira na to kako u svojim sadašnjim lokalnim potencijalima bili skromni. Rezultati istraživanja omogućili su uvid u postojeće stanje. Također su pomogli u sociološkoj konceptualizaciji mogućnosti održivog razvoja Središnje Like u budućnosti, što je bio osnovni cilj ovoga rada.

Rezultati empirijskog istraživanja mogu se sažeti na sljedeći način. Gledajući koncept ljudskog kapitala u njegovu općenitom smislu valja istaknuti kako osnovni preduvjet ljudskog kapitala u Središnjoj Lici — pozitivno demografsko kretanje — nije zadovoljen. Socijalni kapital ima perspektivu jer su tradicionalni međuljudski odnosi (povjerenje, suradnja, pomoć, poznanstva) još uvijek izraženi, što se ne smije uzeti kao otegotna nego olakotna okolnost koju bi trebalo iskoristiti u jačanju pozitivnih

oblika socijalnog kapitala. Analizu socioloških pretpostavki mogućnosti održivog razvoja Središnje Like možemo sažeti na sljedeći način: taj ruralni prostor, subregionalni dio Like ima ostvarene pretpostavke za integralnu održivost u prirodnim datostima, dakle prirodnom okolišu i obnovljivim prirodnim resursima, u mogućnosti proizvodnje organske hrane, održivom ruralnom turizmu te još uvijek očuvanim međuljudskim odnosima suradnje, pomaganja i povjerenja. Lokalni razvojni socijalni akteri, koji su sudjelovali u istraživanju, svojim znanjima i vještinama mogli bi pridonijeti artikulaciji i implementaciji koncepta održivog razvoja Središnje Like u budućnosti. Opći se problem u uspostavljanju mogućnosti za održivi razvoj može sažeti na: loše demografsko stanje, ekonomsko zaostajanje u razvoju, nedostatak obrazovnih kapaciteta te (političko) vođenje i upravljanje koje trenutačno ne podrazumijeva integralnu održivost.